

Široki Brijeg

Analizom je utvrđeno da su razvojni strateški dokumenti općine Široki Brijeg usklađeni sa društveno-ekonomskim razvojnim potrebama poslovnog i civilnog društva u tek jednoj od ukupno 15 posmatranih ciljeva održivog razvoja. U odnosu na šest ciljeva održivog razvoja je utvrđena djelomična usklađenost, dok je potpuna neusklađenost utvrđena u odnosu na osam ciljeva održivog razvoja.

- Strategije općine Široki Brijeg je usklađena sa slijedećim ciljem održivog razvoja: Čista voda i sanitarni uslovi;
- U odnosu na šest ciljeva održivog razvoja utvrđena je djelomična usklađenost sa identifikovanim potrebama lokalne zajednice i to kod ciljeva: Svijet bez siromaštva; Kvalitetno obrazovanje; Pristupačna energija; Očuvanje klime; Očuvanje vodenog svijeta i Očuvanje života na zemlji.
- Potpuna neusklađenost razvojnih strategija općine Široki Brijeg je utvrđena u odnosu na slijedeće ciljeve održivog razvoja: Svijet bez gladi; Zdravlje i blagostanje; Rodna ravnopravnost; Dostojanstven rad i ekonomski rast; Smanjenje nejednakosti; Održivi gradovi i zajednice; Mir, pravda i snažne institucije; Partnerstvom do ciljeva.

Široki Brijeg ima evidentnu potrebu da radi više na smanjivanju korupcije, razvoju kulturnih programa koji promoviraju multietničnost i multikulturalnost, potom upotrebi prirodnih izvora energije i poboljšanju općeg socijalnog sistema i zaštite. Postoji intencija za razvojem turističke ponude u Širokom Brijegu kao i korištenju vlastitih prirodnih kapaciteta i potencijala. Evidentna je potreba za programima dokvalifikacije, prekvalifikacije i obrazovanja odraslih za svrhe odgovora potrebama tržišta rada kao i zadržavanja stanovništva u Općini. Rodna ravnopravnost je kroz strateške smjernice gotovo neprepoznat pojam. Promocija antidiskriminacije, demokratije i vladavine prava, kao i kritičkog mišljenja trebaju da budu neki od strateških ciljeva ove općine u oblasti kvalitetnog obrazovanja.

U narednoj tabeli je uporedni prikaz potreba lokalne zajednice utvrđene tokom terenskog istraživanja, potreba koje je utvrdila lokalna vlast Općine Široki Brijeg u svojim strateškim dokumentima, te stepen njihove međusobne usklađenosti u oblastima relevantnim za UN ciljevima održivog razvoja.

Ciljevi održivog razvoja	Razvojne potrebe identifikovane terenskim istraživanjem	Razvojne potrebe navedene u strateškim dokumentima	Mjere i aktivnosti planirane u strateškim dokumentima	Procjena stepena usklađenosti razvojnih strategija
Svijet bez siromaštva	<p>Uvesti sistem socijalnih samoposluga</p> <p>Poticati samozapošljavanje mladih, žena i osoba sa invaliditetom</p> <p>Poboljšati i reorganizirati sistem socijalne podrške i zaštite</p> <p>Programi dokvalifikacija, prekvalfikacija i obrazovanja za odrasle</p>	<p>Razviti proizvodni biznis</p> <p>Mobilizirati potencijale za ruralni razvitak i poljoprivredu</p> <p>Razvoj turističke djelatnosti</p> <p>Poboljšanje sistema socijalne zaštite</p>	<p>Mjere podrške razvoju poljoprivrede, turizma, sistema socijalne zaštite</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>
Svijet bez gladi	<p>Uspostaviti socijalne samoposluge</p> <p>Poboljšati sistem socijalne podrške i zaštite</p>	<p>Orijentiranost na razvoj poduzetništva</p>	<p>Podrška razvoju poduzetništva</p>	<p>Neusklađeno</p>
Zdravlje i blagostanje	<p>Povećati esencijalnu listu lijekova</p> <p>Reorganizovati zdravstveni sistem tako da isti bude</p>	<p>Infrastrukturne potrebe</p>	<p>Razvoj infrastrukture</p>	<p>Neusklađeno</p>

	<p>pristupačan svakome sa akcentom na brzinu i efikasnost pružanja zdravstvene zaštite- prevashodno primarne i sekundarne</p> <p>Promovisati i nagrađivati dobar odnos ljekara prema pacijentima</p> <p>Uvesti mjere kažnjavanja korupcije</p>			
Kvalitetno obrazovanje	<p>Programi prekvalifikacija, dokvalifikacija i obrazovanja za odrasle u skladu sa potrebama tržišta rada</p> <p>Reforma obrazovanja u skladu sa potrebama na tržištu rada i globalnim naučno stručnim trendovima</p> <p>Promocija kritičkog mišljenja</p>	<p>Poboljšati infrastrukturu</p> <p>Poboljšati kvalitet obrazovanja</p>	<p>Izrada dokumentacije za novi SŠC</p> <p>Opremanje predškolskih ustanova i osnovnih škola didaktičkim materijalom i drugim sredstvima</p> <p>Sufinanciranje prijevoza učenika"</p> <p>Stipendiranje učenika i studenata</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>

	<p>Promocija obrazovanja općenito</p> <p>Promocija samozapošljavanja i socioekonomskog osamostaljenja</p> <p>Promocija ekologije i obrazovanje o ekologiji i energetskeg efikasnosti</p> <p>Kažnjavanje korupcije</p> <p>Poboljšanje socio-kulturne atmosfere sa kulturnim programima, festivalima, sajmovima i sl.</p> <p>Uklanjanje arhitektonskih i dr. barijera kod javnih institucija prevashodno obrazovnih tako da su iste pristupačne za OSI</p> <p>Uspostaviti centar za kulturu, omladinski centar, centar za učenje stranih jezika i sl.</p>		<p>deficitarnih zanimanja</p> <p>Renoviranje škola</p> <p>Uklanjanje arhitektonskih barijera – uređenje pristupa OSI</p>	
--	---	--	--	--

Rodna ravnopravnost	<p>Osviještavanje i obrazovanje muške populacije o ulogama u domaćinstvu</p> <p>Promocija ženskog političkog djelovanja i učešća kao i učešća u upravljačkim strukturama</p> <p>Promovisati socijalnu inkluziju i antidiskriminaciju</p> <p>Poboljšati sistem zaštite žena, trudnica i porodilja</p>	<p>Nije prepoznato u strategijama/strateškim ciljevima</p>	<p>Mjere poticaja samozapošljavanja za sve</p>	<p>Neusklađeno</p>
Čista voda i sanitarni uslovi	<p>Zaštita izvorišta</p> <p>Poboljšanje sistema vodosnadbijevanja</p>	<p>Potreba za sanacijom i adaptacijom vodovodnog i kanalizacionog sistema</p>	<p>Izgradnja kanalizacijskog kolektora "A"</p> <p>Izgradnja kanalizacijskog kolektora "C"</p> <p>Izgradnja i puštanje u pogon UPOV u Širokom Brijegu</p> <p>Poticaji izgradnji lokalnih vodovoda u</p>	<p>Usklađeno</p>

			Širokom Brijegu"	
Pristupačna energija iz čistih izvora	<p>Poboljšati pristup el. Energiji</p> <p>Promocija i poticaji za energetske efikasna rješenja i korištenje izvora energ.</p> <p>Osiguranje finansijskih sredstava za poboljšanje lokalne infrastrukture</p>	<p>Promovirati obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost</p>	<p>Projekti i programi unapređenje javnih objekata i javne rasvjete</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>
Dostojan rad i ekonomski rast	<p>Poticaj razvoja kulturno – turističkih djelatnosti</p> <p>Afirmacija korištenja prirodnih resursa</p> <p>Poticaj i promocija osnivanja strateških alijansi</p> <p>Sistematski pristupiti na edukaciji vlasnika OGP i realizaciji programa poticaja</p> <p>Edukacija i promocija kreiranja dobrih i za radnike poželjnih</p>	<p>Poticaji za razvoj MSP</p> <p>Poboljšanje turističkih kapaciteta</p>	<p>Programi podrške razvoju MSP</p> <p>Programi i projekti poboljšanja turističke ponude, ruralnog turizma, korištenja prirodnih i kulturnih kapaciteta</p>	<p>Neusklađeno</p>

	<p>organizacionih kultura</p> <p>Uspostaviti sistem mjera i zaštite od korupcije</p> <p>Promocija radničkih prava</p> <p>Promocija socijalne inkluzije i antidiskriminacije</p> <p>Poticaji za zapošljavanje i samozapošljavanje mladih, pripravnički rad, praksu i/ili prvo zaposlenje uz programe mentorstva</p>			
Smanjenje nejednakosti	<p>Općenito poboljšanje socio-ekonomskih uslova života</p> <p>Poboljšati sistem zaštite prava žene</p> <p>Osigurati besplatne vrtiće ako ne za sve onda za socio-ekonomski ugrožene kategorije</p> <p>Uvesti sistem stan/kuća/zemlja za zdravstvenu njegu i zaštitu starih i iznemoglih lica u</p>	Nije prepoznato u strategijama	Nije prepoznato u strategijama	Neusklađeno

	<p>staračkim domovima</p> <p>Osposobiti IT centre, edukativne centre i sl. s ciljem smanjenja nejednakosti</p> <p>Promovisati depolitizaciju javnih ustanova</p> <p>Kažnjavati korupciju</p>			
Održivi gradovi i zajednice	<p>Promovisati i edukovati o ljudskim i građanskim pravima</p> <p>Uvesti sistem zaštite i borbe protiv korupcije</p>	Fokusirati se na EE inicijative	<p>Izrada elaborata za EE</p> <p>Programi i projekti koji trebaju prethoditi fokusu na čistu proizvodnju iz EE izvora</p>	Neusklađeno
Očuvanje klime	<p>Promocija uspostave strateških alijansi između javnog, privatnog i civilnog sektora</p>	<p>Poboljšati sistem upravljanja otpadom, zaštitu i uređenje okoliša</p> <p>Promovisati EE inicijative</p>	<p>Programi i mjere za EE i efikasnije upravljanje otpadom;</p> <p>Javno-privatno partnerstvo za korištenje hidroenergije</p>	Djelimično usklađeno

Očuvanje vodenog svijeta	<p>Uvođenje mjera zaštite izvora vode i kažnjavanja ugrožavanja istih</p> <p>Sistematski pristupiti čišćenju vode, uvođenju prečišćivača i kolektra,</p> <p>Zabraniti i kažnjavati nepropisno pravljenje septičkih jama</p> <p>Zabraniti i kažnjavati bilo kakva onečišćavanja voda, rijeka, izvora i sl.</p>	<p>Razvoj komunalne infrastrukture</p>	<p>Izgradnja kolektora</p> <p>Ugradnja prečišćivača</p> <p>Rekonstrukcija vodovoda</p> <p>Elaborati za zaštitu izvorišta vode</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>
Očuvanje života na zemlji	<p>Riješiti problem divljih deponija</p> <p>Uspostaviti preduzeće koje će raditi na reciklaži i preporodaji otpada</p> <p>Uvesti mjere kažnjavanja i zabrana nepropisnog odlaganja smeća</p>	<p>Promocija ekološke svijesti</p> <p>Zagovaranje ekološke inicijativa</p> <p>Poboljšanje u oblasti upravljanja otpadom</p>	<p>Izrada plana upravljanja otpadom</p> <p>Izrada elaborata i donošenje odluka o zaštiti izvorišta vode"</p> <p>Izrada studija i tehničke dokumentacija za izgradnju centra za upravljanje</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>

			<p>komunalnim otpadom</p> <p>Izgradnja i uspostava centra za upravljanje komunalnim otpadom (po fazama)</p> <p>Proširiti organizirano prikupljanje otpada na cijelo područje Širokog Brijega</p> <p>Edukacija i poticaji građanima za odvojeno prikupljanje kom. otpada i reciklažu</p>	
<p>Mir, pravda i snažne institucije</p>	<p>Promocija kritičkog mišljenja</p> <p>Promocija multietničnosti</p> <p>Kažnjavanje korupcije i sistemski pristup u borbi protiv iste</p>	<p>Nije zasebno prepoznato</p>	<p>Nije prepoznato</p>	<p>Neusklađeno</p>

Partnerstv om do ciljeva	Daljnji poticaji i promocija osnivanja strateških alijansi između javnog, privatnog i civilnog sektora	Nije prepoznato	Javno- privatno partnerstvo za korištenje hidroenergije	Neusklađ eno
---	---	-----------------	---	-----------------